

NIEUWS UIT KOMKOMMERTIJD

Het was in juni, alweer drie maanden geleden, dat wij elkaar de laatste keer spraken. In de tussentijd is opmerkelijk weinig gebeurd dat werkelijk de moeite van het reflecteren waard is. Zo is de zomer in Nederland: het land gaat twee maanden dicht, op sport en muziekfestivals na; een goede tijd voor de live-entertainmentindustrie, dat wel; maar de politiek en het nieuws liggen vrijwel stil. In komkommertijd haalden vooral Yuri van Gelder, Erdogan en De Staat het nieuws. Van Gelder door zijn afwijzing door *the powers that be*; Erdogan door het herstellen en consolideren van *the powers that be*; De Staat door acceptatie door *the powers that be*.

Door Erwin Angad-Gaur

Het land was even te klein: Subsidie voor een popband? Hoe was het mogelijk? Iedereen leek spontaan vergeten dat de afgelopen acht jaar De Kift de eerste en enige rechtstreeks gesubsidieerde band van Nederland was (zij vertelden in 2015 over het hoe, wat en waarom in Sena Performers Magazine 3). Het zij De Staat gegund, zeg ik ook maar hier: voldoen aan een subsidieregeling die volstrekt ongeschikt is voor popmuziek, is een hele prestatie. Ze zullen met het geld ongetwijfeld mooie en bijzondere dingen gaan doen de komende jaren. En wellicht dat zij ook zelf een beetje beter zullen verdienen. Ze dat misgunnen... Het is de kift zullen we maar zeggen...

Daarnaast start wellicht eindelijk de fundamentele discussie waar de Ntb, FNV en anderen al jaren om vragen: Waarom weigert de overheid een daadwerkelijk op popmuziek toegesneden subsidiebeleid te initiëren? Waarom geldt op gesubsidieerde podia niet dezelfde gagenorm, die Sena, NORMA en schoorvoetend, beetje bij beetje, ook Buma Cultuur volgen? De beste methode om bij te dragen aan een blijvend professionele popcultuur in Nederland,

is aandacht voor het dramatisch lage inkomen van de meeste popmusici. Een *winner takes all*-subsidiebeleid voegt naast een *winner takes all*-markt, niets wezenlijks toe.

LEENRECHT

Wat het nieuws niet of nauwelijks haalde, was de conclusie van de advocaat-generaal in de VOB-Leenrechtzaak.

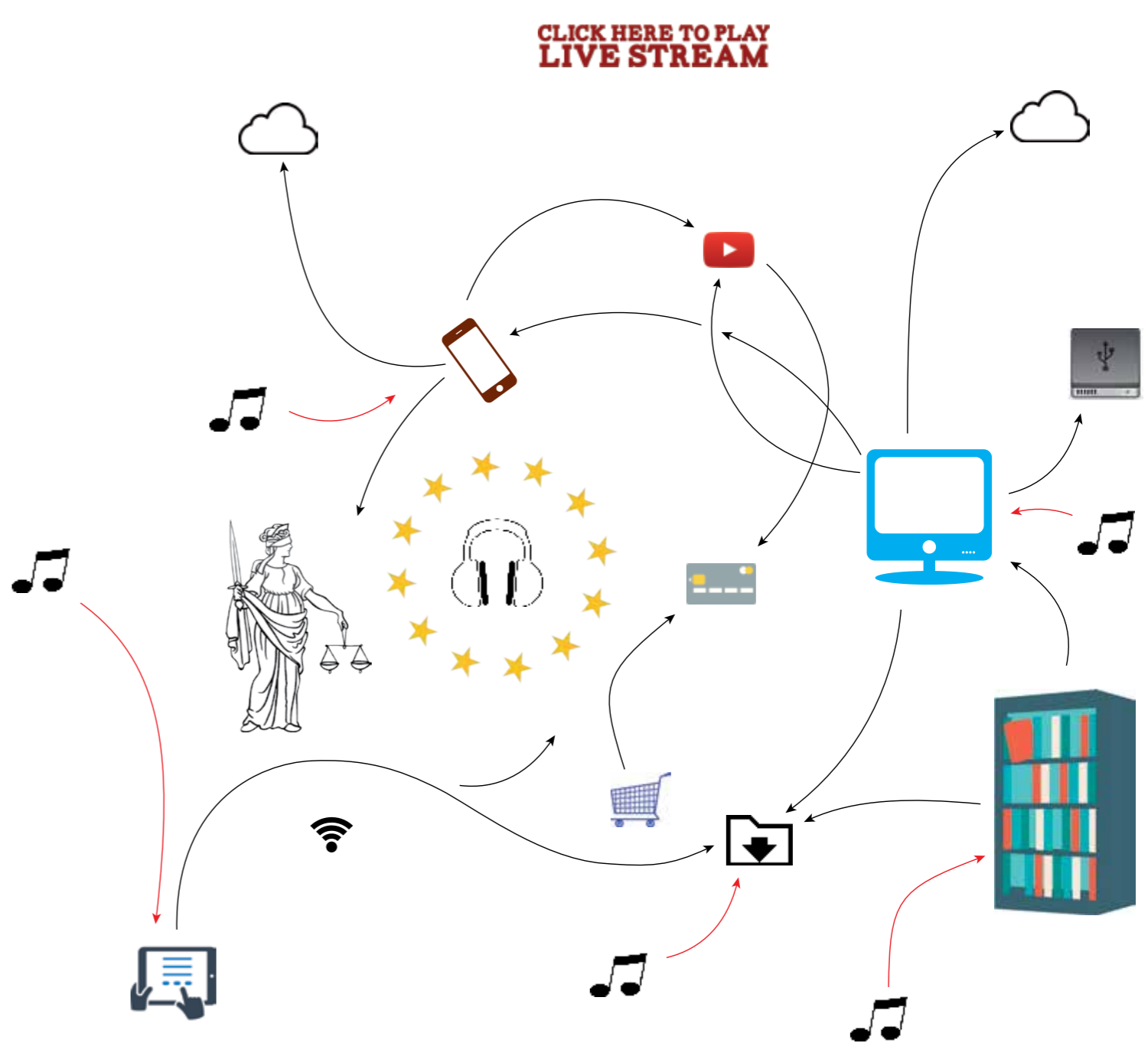
Dat kan ik mij voorstellen, hoor ik u denken.

De procedure is echter een moment van overdenking waard. De Auteurswet geeft, zoals u zult weten (u bent niet van de straat ten slotte), de auteur een exclusief recht op exploitatie van zijn intellectueel eigendom. Europese lidstaten mogen een beperkt aantal uitzonderingen op dat exclusieve recht invoeren: voor het thuis kopiëren bijvoorbeeld en voor het uitlenen van boeken, cd's en dvd's door bibliotheken. De VOB, de Vereniging van Openbare Bibliotheken, is van mening dat die uitzondering ook voor digitaal uitlenen zou moeten gelden. Zoals in de muziekwereld artiesten en producenten tegenover elkaar staan

over de vraag of Sena de Spotify's van deze wereld zou moeten mogen afrekenen (zie ook pagina 16 van dit magazine), zo staan schrijvers en uitgevers tegenover elkaar als het gaat om de vraag of Stichting Leenrecht bibliotheken voor e-books mag licenseren. De vraag ligt nu voor bij het Europese Hof. De advocaat-generaal, de belangrijkste adviseur van het Hof, publiceerde voor de zomer zijn advies (een advies dat in een grote meerderheid van de gevallen door het Hof gevolgd wordt). Ja, zegt kort gezegd de belangrijkste adviseur van de hoogste Europese rechter: het moet mogelijk zijn ook digitaal uit te lenen via het leenrecht. De Europese politiek en de Europese wetgever blijven achter, zo stelt de advocaat-generaal; wetgeving van jaren geleden houdt geen rekening met de ontwikkelingen op het internet, die om regulering schreeuwen. Hij adviseert het Hof daarom de bestaande richtlijn naar zijn bedoeling te interpreteren en digitaal uitlenen toe te staan.

STREAMING DOOR BIBLIOTHEKEN

In hoeverre zou dit ook u raken?

Welnu, in de redenering van de advocaat-generaal is geen enkele reden te ontdekken waarom het digitaal uitlenen van muziek en films niet tevens onder het leenrecht zou vallen. Als het Hof zijn advies zou volgen, zullen bibliotheken kortom digitaal mogen uitlenen (in praktijk: muziek mogen streamen), zolang zij afrekenen via collectief beheer. De door Stichting Leenrecht ontvangen vergoedingen zullen, zoals bij offline uitlenen, verdeeld moeten worden: een derde aan auteurs (via Stemra), een derde aan uitvoerend

'EEN WINNER TAKES ALL-SUBSIDIEBELEID VOEGT NAAST EEN WINNER TAKES ALL-MARKT, NIETS WEZENLIJKS TOE'

kunstenaars (via NORMA, uitgekeerd door Sena) en een derde aan producenten. Het zou een doorbraak kunnen betekenen in vastgelopen verhoudingen (ook in de AV-sector overigens).

Het Hof deed de afgelopen jaren vaker uitspraken waaruit blijkt dat de Europese rechter, meer dan de overheid, oog lijkt te hebben voor een nieuw evenwicht tussen auteurs en artiesten enerzijds en producenten en uitgevers anderzijds. Met meer moed ook. Meer, meer, meer Europa! zou ik daarom, nog maar een keer, willen roepen. Hoewel men berenhuiden niet moet verkopen, alvorens zij geschoten zijn, ga ik met warme gedachten aan het Europese rechtssysteem de herfst en de winter in. Het zijn spannende tijden...